

SLOVENEK

Gene Inzeratom:

Enostopen petina vrsta mali oglasi po Din. 1-50 in Din. 2-100 veliki oglasi nad 45 mm vrstine po Din. 2-50, poslana lit. po Din. 4-100.

Pri večjem naročilu popust. Izhaja vsak dan izvzemši ponedeljka in dneva po prazniku ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljeno na dom mesečno " 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu " 40

Gredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; netrkanirana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran. Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase, Zagreb 39.011, Sarajev. 7583, praške in dunaj. 24.797.

Notranji politični položaj v Bolgariji.

(Od odličnega bolgarskega politika in diplomata.)
Sofija, 15. septembra.

Nesreča, trpljenje in razočaranje, katera je prenašalo bolgarsko ljudstvo, začeti od l. 1918. do 1919. po krivdi moralnega in nacionalnega bankrota vseh strank brez izjeme, so imele za posledico popolno izgubo vsake avtoritete bolgarske inteligence v obeh širokih ljudskih mas. Kot zgodovinska neobhodnost se postavijo l. 1919. na čelo oblasti v Bolgariji zemljelci s Stambolijskim. Ker je to kmetijska stranka, ki šteje v svojih vrstah do 60% prebivalstva, ni razpolagala z zadostnim kadrom izobraženih in izšolanih ljudi, da zavzamejo mnogoštevilna mesta v državnih in drugih napravah in v upravi. Stambolijski se je obrnil za pomoč na inteligenco. Toda inteligenca, politične stranke, se niso hotele zadovoljiti z drugorazredno vlogo, ki se jim je odkazala, in so začele neusmiljeno borbo proti Stambolijskemu in zemljelcem. Ta borba je dobivala vedno bolj srditi, balkanski značaj.

Vsi poizkusi bolgarskih političnih strank in častniške lige, da strmoglavijo Stambolijskega, so se končali brezuspešno, dokler niso zaključili sporazuma z makedonskimi četaši, notranjo makedonsko revolucionarno organizacijo.

Stambolijski, poznavajoč globoko in iskreno željo bolgarskega naroda, da živi v mirnem prijateljstvu s srbskim narodom, je šel odkrito in smelo po potu zblizanja. To zblizanje je ovirala revolucionarna delavnost komitašev. Kot prepričan in lojalni pristaša zblizanja z Jugoslavijo je stopil v odkrito borbo z imenovano makedonsko organizacijo.

Makedonci, videč v Stambolijskem in zemljelcih svoje smrtno sovražnike, so stopili v zvezo z oficirsko ligo in političnimi strankami meščanske inteligence. Oni so sestavili tisto realno oboroženo silo, ki je, izkoriščajoč ugodni trenutek, ko so kmetje bili zaposleni s poljskimi deli, dne 9. junija izvršila prevrat v Bolgariji in strmoglavila zemljelcdsko vlado Stambolijskega. Makedonski vstahi so se z njimi lastno krutostjo maščevali nad Stambolijskim in njegovimi pristaši ter jih do smrti mučili na način, ki prekaša najstrašnejšo fantazijo.

Nova vlada profesorja Cankova, človeka skrajno samoljubnega in breznačelnega, se ni mogla držati v okviru zakona in se, zapeljana od komitašev, udaje čedalje večjemu terorju. Obča nezadovoljnost raste. Zadovoljni so samo Makedonci, častniki in uradniki. Poslednjim so se plače zvišale skoro v trikratni višini.

Treba je naglašati pri tem breznačelnost bolgarskih socialistov. Njih predstavitelj sedi v vladi Cankova in tako vzdržuje bolgarski socialdemokratni eno najbolj reakcionarnih vlad v Evropi.

Makedonski četaši so si za udeležbo v prevratu izgovorili od častniške lige in bodoče vlade široko podporo glede svoje revolucionarne delavnosti v Makedoniji. V tem oziru so interesi vlade Cankova, oficirske lige in makedonskih četašev nezadržljivo zvezani. Stanje teh treh sil v Bolgariji je sledeče:

Opozicija makedonskih komitašev-avtonomistov je zelo zrahljana. Oni se držijo med naseljenjem samo s terorjem in komaj vzdržujejo svojo avtoriteto, nalagajoč na prebivalce vsa mogoča bremena. Da se prebivalstvo od njih ne odvrne k federalizmu (avtonomisti stremijo za popolnoma neodvisno Makedonijo, federalisti pa zgolj za federacijo in žive v smrtnem sovraštvu z avtonomisti) so primorani začeti zopet s komitaško delavnostjo, na kar jih podžiga tudi Italija, ki jim pomaga z denarjem in drugimi sredstvi, da bi povzročili Jugoslaviji neprijetnosti.

Vlada Cankova, sestavljena od nematnih ljudi, nima z ljudstvom nobene zveze, tudi nobene trdne opore v političnih strankah ter se nahaja razen tega pod absolutnim vplivom častniške lige in Ma-

kedoncev. Ona se prizadeva z vsemi silami, da podaljša svoje slabotno življenje. Častniška liga, ki razume, da komitaši v sedanjem momentu ne morejo z orožjem osvoboditi Makedonije, se upirajo makedonstvujočim, ki bi hoteli zaneti vstajo v bližnji bodočnosti. Na osnovi točnih informacij se lahko trdi, da obstoja med makedonstvujočimi in častniško ligo v tem oziru rezko nasprotstvo.

Zunanji in notranji položaj Bolgarije je težak. Vsled svoje navezanosti na ma-

kedonstvujoče je postala orodje v rokah Italije, ki zasleduje na Balkanu protislovenske in imperialistične cilje. Vsakodnevni umori, polno brezpravje enih in svojevole drugih so predznak bližajočega se viharja v Bolgariji.

Prevrat 9. junija je napravil konec perijodi konsolidacije in miru, v katerem je začela dežela po zaslugi politike pokojnega Stambolijskega živeti. Bodočnost Bolgarije je temna in nove homatije so neizbežne.

Federalistični blok složno proti vladi.

Zagreb, 19. sept. (Izv.) Danes dopoldne in popoldne so zasedali predstavniki HRSS, SLS in JMO. Seje se je udeležil v imenu SLS dr. Korošec, za JMO dr. Spaho in za HRSS dr. Maček. Po seji je bil izdan sledeči komunikat:

Dne 19. t. m. so se sestali predstavniki HRSS, SLS in JMO, od katerih poslednji, izvoljen v Bosni in Hercegovini skupno z zastopniki HRSS, predstavljajo večino zastopnikov v Bosni in Hercegovini. Na konferenci, ki je trajala dopoldne in popoldne, so razpravljali o celokupnem političnem položaju in so vsi udeležniki konference soglasno ugotovili, da se se-

danja belgrajska vlada ne-le ni držala v zagrebškem protokolu od 13. aprila t. l. prevzetih obveznosti, ampak je nadaljevala politiko nadaljnjih pregajanj, ne spoštujoč pri tem niti svojih lastnih zakonov. Predstavniki HRSS so obvestili pri tej priliki predstavnike SLS in JMO o svojih sklepih od 19. avgusta t. l. o popolnem ukinitju svojih pogajanj z Belgradom in o posebnih pooblastilih, ki so jih dali predstavniku HRSS. Končno so zbrani predstavniki sklenili, da bodo sporazumno nadaljevali započeto akcijo proti današnjemu režimu.

Reško vprašanje.

Belgrad, 19. septembra. (Izv.) Iz Sušaka došle vesti poročajo o zbiranju italijanskih divizij na istrski obali v Matuljah in Lovrani. Vlaki na progi St. Peter-Reka stalno dovažajo težko artiljerijo, ki se zbira med Jelšanami in Jurdani. Sodijo, da so pripravljene že tri divizije pehote in artiljerije z večjimi četami v rezervi. — Na Sušaku je dosedaj povsod popoln mir.

Belgrad, 19. septembra. (Izv.) Dopisnik londonskega »Timesa« je iz Sušaka, kjer se mudi več angleških in francoskih poročevalcev, poslal svojemu listu poročilo o provokaterskem nastopanju Italije, ki zbira svoje čete ob jugoslovanski meji. Ugotavlja, da jugoslovanska vlada dosedaj ni poslala še nikakih čet, da je postopanje jugoslovanskih oblasti povsod korektno.

Rim, 19. septembra. (Izv.) Vladni listi razširjajo o vprašanju Reke vesti, da Italija pogajanj z Jugoslavijo ne bo prekinila in da Reke ne anektira, ker se hoče držati rapalske pogodbe. Reke pa Italija zapustiti ne more, ker je poklicana, da tam vzdržuje red in zagotovi mestu materielno življenje, dokler vprašanje končno veljavno ni rešeno.

Rim, 19. septembra. (Izv.) Vlada razširja po listih glede pristaniškega konzorcija na Reki mnenje, da mora biti oblika tega konzorcija taka, da bo dajala jamstvo za eksistenčno zmožnost državi in bo varovala mednarodni značaj. Zaradi Reke Italija ne pripravlja in tudi ne želi nikakih konfliktov, ker stremi za politiko miru in koncilijantnosti, ki bi pripomogla do evropske obnove.

Revolucije v Bolgariji ni.

Belgrad, 19. septembra. (Izv.) Poročila Vašega poročevalca o revoluciji v Bolgariji so se izkazala kot popolnoma netočna. O revoluciji ni niti govora, res pa je, da so se pojavili v različnih krajih nemiri vsled preganjanja komunistov od strani vlade.

Davidović za sodelovanje vseh opozicionalnih strank.

Belgrad, 19. sept. (Izv.) Vaš dopisnik se je razgovarjal z g. Ljubo Davidovićem, ki je omenil med drugim, da bodo demokrati podvzeli vse potrebne korake za sodelovanje vseh opozicionalnih skupin. Na ta način mislijo demokrati z lahkoto vreči sedanjo vlado. Davidović je rekel Vašemu dopisniku, da smatra vsako sodelovanje Jugoslovanskega kluba z radikali za popolnoma izključeno, zlasti z ozirom na neko izjavo g. Nikole Pašića, »da na izvršitev ženevskega pakta niti

misli ni, ko ga je podpisoval.« Davidović pričakuje ostro opozicijo Jugoslovanskega kluba in je mnenja, da radikali po razgovorih z dr. Korošcem širijo različne vesti v svet z namenom, da fingirajo svojo moč. Kar se tiče Radićeve akcije, so demokrati prepričani, da je njegova akcija doživela popoln polom in da je g. Radić postal brezpomemben.

VPRAŠANJE REISNERJEVEGA MANDATA.

Belgrad, 19. septembra. (Izv.) Ljubljanska demokratska organizacija je poslala demokratskemu klubu v Belgradu poročilo o svoji seji, na kateri so razpravljali o vprašanju mandata prof. Reisnerja. Iz tega poročila je razvidno, da so se ljubljanski demokratje postavili na stališče, da g. Reisner ne odloži svojega mandata, ker uradniško vprašanje še ni rešeno. Na isto stališče se je postavil tudi demokratski klub, ker je prepričan, da g. dr. Ravnihar ne bo vstopil v demokratski klub, ampak da se bo pridružil radikalom.

DEMOKRATI O RADIĆEVI AKCIJI.

Zagreb, 19. septembra. (Izv.) Današnja »Rječ« poroča o neuspehu Radića v Carlton-klubu. Dopisnik »Rječ« poroča, da so konservativci v Carlton-klubu Radiću zamerili, da on propagira republikanstvo v državi, ki uživa velike simpatije v Angliji. Angleži so mu baje rekli, da on greši v tem, da je s takimi idejami prišel v London, in so mu svetovali, naj poskusi svoje ideje uresničiti v lastnem parlamentu, ker je to edino mesto za rešitev takih problemov.

DEMOKRATSKA INTERPELACIJA ZARADI REKE.

Belgrad, 19. sept. (Izv.) Danes dopoldne je imel demokratski klub sejo, na kateri so razpravljali o zunanjem položaju in zlasti o vprašanju Reke. Klub je sklenil, da predloži na jutrišnji plenarni seji nar. skupščine tozadevno interpelacijo. Stilizacija interpelacije je poverjena dr. Grigogonu, Šumenkoviću in dr. Krizmanu.

GAVRILOVIĆ ODLIKOVAN.

Belgrad, 19. sept. (Izv.) Pomočnik ministra zunanjih zadev Panta Gavrilović je odlikovan s trakom poljskega reda »Polonia restituta«.

Sestanek med Baldwinom in Poincarejem.

Pariz, 19. septembra. (Izv.) Semkaj je došel angleški ministrski predsednik Baldwin.

Pariz, 19. septembra. (Izvirno.) Danes popoldne sta se Baldwin in Poincaré sestala na prvo konferenco. Posvetovala sta se o celokupnem mednarodnem političnem položaju. Umevno je, da se na prvi konferenci ni našla popolna rešitev vseh problemov. Oba državnika sta konstatirala, da med Anglijo in Francijo ni nobenega bistvenega raznoglasja, ki bi moglo motiti sodelovanje, katero je nujno potrebno za ohranitev miru na svetu. — Poročevalec »Daily Telegraph« piše, da nobena angleška vlada ne more privoliti v kakšen pakt, ki bi zagotavljal Poljski vojaško podporo za slučaj kakšnega konflikta. Smernice zunanji politiki Anglije bo določila predstoječa konferenca dominijonov v Londonu.

ZADOŠČENJE GRČIJE.

Rim, 19. septembra. (Izvirno.) Ob vkrcanju trupel žrtev janinskega umora so grške čete in mornarica izkazale poslednjo čast.

Atene, 19. septembra. (Izv.) Grški vojni minister je pri italijanskemu, francoskemu in angleškemu poslaniku prosil za oproščenje radi umora italijanske komisije. V Janino je došla preiskovalna komisija, ki je pričela z delom.

FRANCIJA IN VATIKAN.

Pariz, 19. septembra. (Izv.) »Eco de Paris« poroča, da se francoski vatikanski poslanik ne bo več vrnil na svoje mesto.

TURČIJA NA BALKANU.

Pariz, 19. septembra. (Izvirno.) Turčija je v smislu pogodbe zasedla otok Gurnu ob ustju Marice.

ZELEZNIŠKA NESREČA V TRSTU.

Rim, 19. septembra. (Izv.) V Trstu je na kolodvoru skočil s tira osebni vlak. 27 oseb je ranjenih.

NAPREDEK V ŠPANIJI.

Madrid, 19. septembra. (Izv.) Vojaška služba se bo znižala na dve leti.

PROST IZVOZ IZ NEMCIJE.

Berlin, 19. septembra. (Izv.) Izšla je objava pristojnih ministrstev, da bodo z 27. septembrom razveljavljene vse izvozne prepovedi.

DRAGINJA V NEMCIJI.

Berlin, 19. septembra. (Izv.) Državna indeksna številka se je nasproti preteklemu tednu zvišala za 181 odstotkov.

CERKVENI ROP V PALESTINI.

Jeruzalem, 19. septembra. (Izv.) Roparji so vlomili v cerkev bl. Device Marije pri Getzemaniju in ukradli veliko dragocenosti.

Žerjav — vnovič razkrinkan.

Molim, da odmah šaljete
što veći broj srpskih ofisira,
pošto su SVI slovenački ofi-
siri nepouzdanici.

Žerjav (lastnoročno).

Težkih očitkov, ki jih je »Slovenec«
na podlagi dokumentov dvignil proti dr.
Žerjavu, le-ta ni dementiral. On jih molče
priznava. Samo izgovarja se, toda to pot
mu tudi ti izgovori ne pomagajo. Njegovi
izgovori slone namreč na neresnici.

1. Glede cenzure, poslana 1919 drav-
ski diviziji v zadevi orožniških častnikov
(»Če se ti orožniški oficirji, ki so pod
bivšo Avstrijo pri orožništvu služili, v
našo vojsko sprejemo, prosim, da se ta-
koj razporedijo v Južno Srbijo«) trdi Žer-
jav, da so to bili Nemci ali nemškutarji
ali — Polunemci. Sklicuje se na dr. Ko-
rošca, ki je bil tudi proti sprejemu gg. Vi-
dica, Ramrotha in Koschaka. On da se ni
mogel zavzemati za nacionalno nezaneslji-
ve elemente.

Kolikor besed, toliko neresnic.

Orožniški častniki, ki so prosili za
sprejem v našo armado, so bili Slovenci.
Vidica na tozadnevem seznamu, ki se je
vposlal Žerjavu v cenzuro, sploh ni bilo.
Ta slučaj se je posebič obravnaval in so
bili vsi zoper to, da se Vidica sprejme. Tudi
o tem ni bilo dvoma, da se Ramroth in
Koschak ne sprejmeta. Za te sploh ne gre,
ampak za narodno korektno orožniške
častnike Slovence, od katerih navajamo
zaenkrat samo gg. Sabotija, Cvahteta, Sve-
tiča, Bedenka. Čez vse to je napravil
Žerjav, ne da bi vsak slučaj specificiral,
kar oklepaj z omenjeno opombo! Ti Slo-
venci, v kolikor niso šli potem v pokoj,
še danes pri orožništvu služijo, ker se je
vojno ministrstvo prepričalo, da se jim v
nobenem oziru absolutno ničesar ne more
očitati in je Žerjavovo cenzuro odklonilo,
nvidevajoč njeno krivičnost. Kako Žerjav
čuti svojo krivdo, se vidi iz tozadnega
odgovora v »Jutru« (sam si ga ne upa pod-
pisati), kjer našemu informatorju očita,
da je »črnožolti junak«, s katerim bo Žer-
jav že obračunal. Toda časi, kjer bi mogel
demokratski general pod pretvezo »črno-
rumenosti« pošteni ljudi preganjati, so
minuli. Naj ve dr. Žerjav, da je naš infor-
mator slovenski narodnjak, ki ima deset-
krat več dejanskih zaslug za slovensko
stvar, kot on, in da se slovenski častniki
Žerjavovih groženj čisto nič ne bojijo, naj-
manj pa naš informator.

2. Glede akta, ki ga je Žerjav poslal
maja meseca 1919 vojnemu ministru, mo-
ramo pripomniti, da je v »Slovenec« št. 210
izostala važna beseda vsi. Žerjav ni pisal
vojnemu ministru samo, da so slovenski
oficirji nezanesljivi, nego da »su svi slo-
venački ofisiri nepouzdanici. Teh svojih
besed Žerjav (zopet se ni podpisal) v
»Jutru« 19. t. m. niti z eno besedico ne
taji! Saj jih tudi ne more, ker akt je v
vojnem ministrstvu dobro spravljen. Žer-
jav nas samo pozivlja, naj citiramo cel akt
in zvezo, v kateri je omenjeni stavek za-
pisal. Tega pa nam treba ni, g. Žerjav!
Nam in celi slovenski javnosti zadostuje,
da ste vojnemu ministru VSE slovenske
oficirje označili za nezanesljive. Žerjav pa
sam pove zvezo, namigujoč, da so maja
1919 slovenski oficirji na Koroškem za-
padli boljševizmu, da je on, pozivajoč srb-
ske oficirje, delal le v »državnem inte-
resu«, in da »ni podpiral Nemcev in nem-
čurjev«. Žerjav torej misli, da se je opral
s tem, če slovenske oficirje, ki so se bo-

rili na Koroškem za narodno stvar, osun-
nili boljševizma in jim še vrže v hrbet oči-
tek nemštva! Prvič, vprašamo Žerjavo,
kako je mogel VSE slovenske častnike
označiti kot nezanesljive? Drugič: Na Ko-
roškem je po guštanjanskem porazu nasto-
pila neka umevna depresija, častniki pa so
bili vsi na svojem mestu, kar so takoj pri
naslednji ofenzivi sijajno pokazali. »Bolj-
ševizem« jim more le oni očitati, ki je imel
že izpočetka namen pod kakršnokoli pre-
tvezo Slovence spraviti iz armade in jo
posrbiti.

3. Vojni minister je sam povedal, ka-
ko je Žerjavove besede razumeti. Ko so
se mu namreč pozneje pritožili, zakaj slo-
venske častnike zapostavlja in s srbskimi
nadomešča, je dotični akt vzel in omenjeno
mesto pritoževalcem pod nos pomolil, češ,
saj sam ŽERJAV piše, da so VSI sloven-
ski častniki nezanesljivi! Ako danes re-
žim meče slovenske častnike iz armade,
je tega kriv Žerjav, na katerega se sklicu-
jejo od 1. 1919. dalje vsi vojni ministri.
Maja meseca 1922 je načelnik štaba drav-
ske divizije ob priliki podobne pritožbe
slovenskih častnikov, zakaj se slovenski
oficirji zapostavljajo in odpuščajo, dotič-
nikom povedal isto, sklicujoč se na »vi-
soko slovensko politično ličnost«.

300 slovenskih oficirjev, ki se vpoko-
lijo, kakor se napoveduje, te dni — in
baje se nahajajo med njimi zelo odlični —
se bodo za svojo vpokojitev šli zahvaliti
Žerjavu.

Politične vesti.

+ Občina Kompolje je v seji dne 16.
septembra t. l. sklenila, da se najodloč-
neje protestira proti uvedbi kuluka že iz
vzroka, ker se pri nas vzdržujejo deželne
in okrajne ceste z dokladami, in je želja
vseh občin, da ostane dosedanji način
vzdrževanja cest.

+ Maršal Gregor Žerjav, ki je leta
1919. imel v rokah usodo slovenskih čast-
nikov, si upa v »Jutru« trditi, da je kot
vrhovni referent in cenzor za častniške za-
deve pomagal Slovincem v armado, pri-
hauil državi mnogo pisarij in sprejem
častnikov gladko izvedel. Resnica je ravno
nasprotna, da je namreč pomagal Slovence
iz armade metati, sprejem silno otežkočil
in kompliciral ter skrajno pristransko po-
stopal in vojni upravi nakopal same sitno-
sti. Svoje protežije je dal takoj sprejeti,
vsled česar so prišli do sijajnih plač, ne-
sprejeti pa so morali garati ob plačah, do-
loženih ob prevratu. Prošnje njegovih pri-
jateljev so se nemudoma reševale, drugi
so pa čakali dolge mesece, ako so sploh
dočakali. Sprejeti so bili mnogi, ki niso
nič delali, čakali pa taki, ki so od preobra-
ta dalje opravljali težavne službe. Neštete
pritožbe in predlogi so romali v Žerjavov
koš, dravska divizija pa je bila obupana
vsled kaosa, ki ga je povzročala Žerjavova
pristranost. Končno pa so si Srbi mislili,
kaj nas briga. Tako izgleda tista »glad-
kost«, s katero je postopal Žerjav.

+ Gospod Pucelj premišljuje, kako bi
svojo polomljeno stranko spravil zopet na
noge. Nezaslišano divjanje srbskih centra-
listov mu pride ravno prav, da hujska
svoje bravce proti SLS, češ ta je vsega
kriva, ker ima vso politično moč sloven-
skega naroda v rokah in ne prepreči
udarcev vlade proti Slovincem. Gospod
Pucelj mora bit slep, sicer bi bil lahko
vsaj v »Slovenec« bral — če že sam ni
tako brihten — da SLS politične moči v
državi nima v rokah, ker je Pucelj z de-
mokratii glasoval za centralistično ustavo
in zato so danes Srbi gospodarji v državi
in delajo, kar hočejo. Pucelj piše, da bi

mi avtonomijo lahko dosegli potom spo-
razuma s Srbi, izsilil pa da je ne bomo.
Zakaj pa Pucelj avtonomije ni dosegel, ko
je vendar bil kot minister kuhan in pečen
s Srbi? Pa ni dosegel avtonomije, ampak
jo je z vsemi silami pobijal in si obrusil
jezik za srbski centralizem. Pucelj pravi,
poslanci SLS predstavljajo celokupni slo-
venski narod, oni bi lahko kaj dosegli,
Srbi vendar ne bodo prezirali zahtev ce-
lokupnega slovenskega naroda. Pa jih le
prezirajo; oni prezirajo celo zahteve celo-
kupnega hrvatskega naroda, krivi pa so
demokratije in samostojnosti, ki so Srbe
vedno žuntali, le dajte Slovence, saj so
vsí sami »klerikalci!« Pucelj piše nadalje,
da SLS ne bi smela dopustiti samoradi-
kalne vlade, ampak bi bila morala pod-
preti v borbi demokratov z radikali de-
mokratije! Zato, da bi potem se demokrati
tepli Slovence po hrbtu! Zdaj nas eden
guli, če bi pa bili demokrati podpirali, bi
nas dva, saj vemo, da so demokrati še
hujši centralisti nego radikali Srbi. Radi-
kali bi nas hoteli do srajce sleči, demo-
krati pa do gola. Pucelj se je s tem lepo
izdal; njega boli, da demokrati niso več
v vladi, ker z njimi bi on lažje delal poli-
tične kupčije, saj so demokratije očetje
Samostojne in medsebojna ljubezen se ne
zataji. Avtonomijo Slovenije pa si bomo
prioritili, gospod Pucelj, in ne bomo zanjo
prosil na kolenih, kakor si vi to pre-
stavljate. Nismo berači in proti nam in
Hrvatom Srbi države dolgo ne bodo vla-
dali! To si zapomnite, gospod Pucelj, ki
ste s Žerjavom največji krivec današnjega
kuluka. Za Slovenijo pa se ne brigajte,
kajti to je sama hinavščina, ko ste vendar
vi svojčas Slovence vedno tajili in zago-
varjali popolno vtopljenje Slovenije v ve-
srbsko centralistično državo.

Dnevne novice.

— Glavni Zadržni Savez za našo
državo se zbere 5. oktobra v Celju,
obenem pa se praznuje 40 letnica Zadrž-
ne Zveze v Celju. Vspored je sledeči: V
petek, dne 5. oktobra se vrši ob 9. uri
dopoldne v dvorani Mestne hranilnice v
Celju seja upravnega odbora Glavnega
Zadržnega Saveza. Isti dan se vrši ob
4. uri popoldne istotam glavna skupščina
Glavnega Zadržnega Saveza, katero po-
zdravi predsednik, minister na razp., dr.
Korošec. — V soboto, dne 6. oktobra ob
9. uri dopoldne se zbere kongres Glavnega
Zadržnega Saveza s sledečimi referati:
1. O raznih tipih zadržništva v Sloveniji
(referent g. dr. Basaj). 2. Poročilo o za-
držnem zakonu (ref. g. Miloš Stibler).
3. Poročilo o davčni reformi (ref. g. dr.
Ljud. Prohaska). 4. Resolucije in even-
tualia. Popoldne se po možnosti priredi
izlet v okolico. Ob 7. uri zvečer bo prija-
teljski sestanek zadržarjev v restavraciji
hotela »Evropa«. — V sredo, dne 7. okt.
ob 9. uri dopoldne pa se vrši v dvorani
Mestne hranilnice slavnostno zborovanje
ob proslavi 40-letnice Zadržne Zveze v
Celju, na katerem bo predaval g. Janko
Lesničar o razvoju Zadržne Zveze v Cel-
lju. Ob 12. uri skupen obed v restavraciji
hotela »Evropa«. — Vse članice se pro-
sijo, da se udeležijo po možnosti zadrž-
nega kongresa dne 6. oktobra, gotovo pa
slavnostnega zborovanja Zadržne Zveze
v nedeljo, dne 7. oktobra. Oni zastopniki
zadrž, ki pridejo že 6. oktobra v Celje,
naj to javijo vsaj do 30. septembra. Pri
kasnejših prijavah se ne bo moglo več
jamčiti za prenočišče. Kongresna pisarna
se nahaja pri Zadržni Zvezi v Celju,
Strossmayerjeva ulica 1.

— Gospodom slušateljem gradbenega
oddelka tehniške fakultete se s tem jav-
lja, da je imenovan gospod inspektor inž.
Josip Petrič za honorarnega nastav-
nika za vodne zgradbe. Delna predavanja
o mostnih zgradbah prevzema, kako
se bo javilo podrobneje pozneje, gg. pro-
fesor dr. A. Král in dr. M. Kasal. S
to ureditvijo je omogočeno, da absolvirajo
gospodje slušatelji tudi 4. letnik doma. —
Izven Ljubljane izhajajoči listi se napro-
šajo, da obveste svoje čitatelje na podo-
ben način, da ve dijaštvo, kaj naj ukrene
ob začetku novega zimskega semestra.
Hinterlechner, t. č. predekan.

— Osebnosti. Okrajni komisar Bo-
gomir Kobal v Litiji je prestopil v sod-
no službo. — Vladni koncipist dr. Amor-
šraj je premeščen iz Konjic v Litijo.
Okrajni tajnik v Črnomlju Anton Jegar
je trajno vpokojen. — Za upravitelja v
VII. činovnem razredu pri narodnem gle-
dalšču v Ljubljani je imenovan nadučitelj
Karel Mahkota.

— Iz vojaške službe. Za poveljnika
1. gorskega havbičnega divizionja pri 8.
top. polku je imenovan dosedanji upravnik
vojnega skladišča pri dravski div. oblasti
podpolkovnik Fran Loh. — Za rez. sanj-
poročnike so imenovani dr. Vinko Sa-
lokar, dr. Drago Vidmar in dr. Pa-
vel Pance. — Za načelnika sanitetnega
oddelka komande dravske div. oblasti je
imenovan polkovnik dr. Leopold Maj-
dič, za pomočnika poveljnika 2. bata-
ljona 1. orožniške brigade pa major Milan
Geröč.

— Iz Bohinja nam poročajo: Na Boh. Bi-
strici nosi pošto deček, ki spada še v ponavljajo-
čo. Pismonoša, ki nosi na Nomenj, je namre-
odpovedal službo, ker za borih 1400 kron ne mo-
re služiti. Bil smo mesec dni brez pošte. Na-
je prišel drugi. Zopet samo za 14 dni. In zopet
smo brez pošte. »Direkcija pošte« (tako namre-
se po jugoslovansko nazivlja poštno ravnatelj-
stvo), na zahteve, naj se pismonoša stalno nasto-
vi, sploh ne odgovarja ali: Naša dolžnost je spr-
viti pošto od vlaka v poštni uradi! Ljudje naj
sami grede po poštno bisago. Menda ne mislijo
ustanoviti poštne kuluk? Po eno uro ali več od-
daljeni, naj hodimo vsak dan sami po pošto ali
pa je nimaš. Čemu pa plačujemo tako drago po-
štino? — Poštno ravnateljstvo pa pozivljamo, da
tako napravi red. Kako pridemo do tega, da s
kulturni ljudje odrežejo od vsake zveze s svetom?
To je mogoče samo pri nas. Pričakujemo, da se
kratkem ustanovi prejšnje stanje in uvede red
dostavljanja! Prizadej!

— Za Malgajev spomenik v Guštanj
je sprejel odbor od sledečih gg. nabiralcev
Stegenšek Pepca, Laško 227 Din; Vuča Fran-
Grobelno 20 Din, Pavlič M., Dravograd 70
dinarjev, Vižurek Sonja, Črnomelj 112 Din,
dr. Tone Gosjak, Ptuj 230 Din, dr. Juro Hri-
šovec, Celje 1820 Din, Pevski krožek »Kor-
šlja« 105.25 Din; preje 2223 Din, sedaj 3681.5
dinarjev, skupaj 5904.25 Din. Odbor za Ma-
lgajev spomenik izreka tem potom p. n. da
rovalcem najiskrenejšo zahvalo in se pri-
poroča ostalim nabiralcem.

— Velik požar v Gradcu. 16. t. m. zve-
čer so v Gradcu pogorele tri barake v Indu-
strijskem parku, v katerih je bila spravlje-
na oprava industrijske lope ter mnogo opr-
me za velesejm. Škoda je znatna.

— Preskrba bivših avstrijskih držav-
nih železničarjev. Začetkom meseca oktob-
t. l. se vrši na Dunaju konferenca namre-
stvenih držav zaradi preskrbe tistih namre-
ščenec bivših avstrijskih državnih železničar-
ki so po prevratu izgubili službo in dosle-
niso prejemale nikake pokojnine. Glasov-
dunajskih poročil bo najbrže zmagal češ-
slovaški predlog, da naj ti železničarji do-
bivajo pokojnino v Avstriji, s čemer avstri-

Josip Lantžar:

V kraljestvu črešnje in kostanja.

»Kje je pot na Janče?« sem vprašal
na postaji Laze dečka, ki je letal po trav-
niku.

Vprašanje je bilo povsem opravičeno.
Čital sem sicer napis »Na Janče dve uri
in pol«, toda pot je bila tako neznatna, da
se nisem zanesel nanjo. Deček je pritek-
el bliže ter me pripeljal po lesenih stopnicah
na stezo, zaznamovano na več krajih z ru-
dečim krogom in belim središčem. Hvala
ti, prijazni fantič, na uslugo. Pozna se, da
so te doma in v šoli poučili, kako naj se
mladina vede napram tujcem.

Ampak prve pol ure je bila pot tako
napeta, da bi se bil plašljivec rajši obrnil
nazaj, nego da bi bil šel naprej. V taki
strmini ne moreš gledati ne navzgor in ne
okrog sebe, temveč vedno na tla. Sicer je
pa to dobro v nekem oziru. Ako boš nosil
glavo vedno po koncu, ne boš nobenega
krajcarja pobral.

Šel sem mimo nekaterih samotnih
kmetijskih domov, kritih s slamo. Sploh so
ohranile vse hiše ondote okolice tisti na-
čin kritja, ki je bil običajen v davnih sto-
letjih ter je še dandanes najboljši in zaeno
najcenejši, prav tako, kakor so lesene co-
klje na nogah naših planincev zelo pame-

ten ostanek iz one dobe, ko so še pogani
prebivali v naših krajih.

Po prestani strmini se je hoja zbolj-
šala ter postajala v senci vitkih bukev in
hrastov vedno bolj prijetna. Odpočil sem
se ob parobku senožeti in poslušal žvr-
ljenje penice v grmovju. Pravijo, da si v ti-
hem gozdu ptički in cvetke pripovedujejo
svoje dogodke, toda to petje je bilo menda
že zadnje, ker drugega glasu ni bilo sli-
šati nobenega več. Blizal se je namreč sv.
Jakob in splovnati se je začela prislovica
slovenskih Korošcev: »Bolj ko gre svete-
mu Jakobu co, manj ptički pojo.«

Kmalu se je prikazala cerkev na Jan-
čem, trebalo pa je še marsikateroga kora-
ka, preden se je prispelo do nje. Zopet so
se vrstili zaraščeni gozdi, v katerih sta vla-
dala hlad in sveta tihota. Gozdi so razun
naših cerkva najlepši templi božjega stvar-
stva. Ne razumem tistega, ki v temni vi-
sokega drevja ločen od sveta, ne povzdig-
ne misli do onostranskih višav.

Čim bolj se bližamo vrhu, tembolj iz-
ginja gošča; mesto nje pa se kaže obdelana
polje. Ob raztresenih naselbinah so me
pozdravljali hišni čuvaji, ki so jim verige
očirale prostost. Le zvesto varujete domove
gospodarjev, saj uspevajo dandanes poleg
drugih stanov tudi lopovi v svoji strokovni
zvezi.

Kras okolice so mnogoštevilna črešnje,
va debla, ki so bila vprav ob tem času na-
kitenza z rudečimi in črnimi jagodami. Čre-

šnje se dobijo sicer povsod na Sloven-
skem, posebno bujno pa zorijo v jančar-
skih hribih. V nižjih legah so godne že
proti koncu junija, v višjih nekoliko poz-
neje. Ker obrodijo skoro vsako leto, imajo
posestniki vedno nekaj dohodkov, Ljub-
ljančani pa mnogo sladkega užitka. Nara-
voslovci razločujejo 12 vrst črešenj; ako bi
poznali jančarske in štangarske, postavili
bi jih morebiti na prvo ali vsaj drugo me-
sto; znano je namreč da se to sadje bolje
počuti v severnem nego v južnem obmor-
skem podnebju. Tudi glede imena bi bilo
dobro nekaj pripomniti. Obče se trdi, da je
prišla črešnja iz grškega mesta Kerasos v
naše kraje. To dokazuje tudi ime »čre-
šnja«, ki ni nič drugega bodisi v slovenskih
ali drugih jezikih kakor potvrjeno ime te-
ga mesta (latinsko »cerasus«, nemško »Kir-
sche« itd.).

Ustavil sem se za nekaj časa pri mo-
žu, ki je prislonek k debli dolgo lesto, da
bi po njej prišel na črešnjo vejo. Vpra-
šal sem ga to in ono, pa je bil tako počas-
nega mišljenja, da nisem mogel nič pra-
vega izvedeti od njega. Kljub temu so pri-
hajali točni odgovori od drugod. Gledal
sem, odkod da leti glas, pa ni bilo mogoče
tako dognati, kdo da bi bil. Slednjč vzdig-
nem glavo in vidim visoko nad seboj, blizu
črešnjo veje vrha, tistega s katerim sem se
pravzaprav razgovarjal. Splezal je raz de-
blo in mi prinesel vejo, na kateri so se le-
sketali gosti šopi domačega pridelka. Kako

idilčno življenje vlada na kmetih, posebn-
v hribih! Ko vidi veliki meščan le narej-
ne, umetne reči okrog sebe, je kmetu ved-
no lepa narava njegova priljubljena spre-
ljevalka. Pa tudi gosposki človek bi našel
v naravi mnogo več zabave, ako bi jo zn-
iskati. Zahtevajmo od življenja prav naj-
in prejeli bomo prav veliko. Ne bi bil
brez koristi, ako bi si osvojili nekoliko to-
stega duha, ki ga imajo skavti. V naši
višjegorenskih krajih kraljuje mecesen,
jančarskem podnebju pa kostanja. Lepo dr-
vo je to, visoko in široko razraščeno,
temnozelenim, leskečim, usnjatim perje-
in z belim, na dolgih steblih nanizanim
cvetjem. Ravno ob tem času so bili kost-
njevji gaji v prijetno dišeči vonjavi. V d-
brih letinah se ga pridelata toliko, da slu-
tudi posušen v tečno hrano.

Sedaj smo dospeli na vrh (790 m-
trov). Prijetno me je iznenadilo, ko sva
srečala z ondotnim g. župnikom. Višina
njegov dom in samota njegova tovariš-
Dolgčas mu gotovo ni, ker ima poleg du-
nopastirskega dela tudi vsakdanjo šol-
Vsled tega si je vzgojil prav dobro lju-
stvo. V vsej župniji ni niti ene gostilne. Na
vrhu je pač ena, toda brezalkoholna. Pri-
tako se v lično opravljeni in snažni žup-
ski cerkvi pozna, da ima skrbnega gospo-
darja. Ko je ljubljanski škof Krizosto-
obiskoval svojedobno hribovske župni-
izrazil se je o neki priliki: »Sedaj še to-
ko bolj cenim svoje duhovne, ko vidim.

skna država ne bi bila obremenjena, ker imajo uradni svojo lastno blagajno.

— **Prometna novost v Berlinu.** Zaradi plne podražitve fajakarjev se je v Berlinu osnoval konzorcij, ki hoče uvesti v promet prokolosne vozilke s človeško vprežno močjo po zgledu japonskih rikš. V vozilkih bo prostora za eno do dveh oseb, vožnja bo približno toliko brza kakor fajakarska in cene bodo v višini starih fajakarskih tarif. Konzorcij je že prosil obrtno oblast za dovoljenje, da začne z obratom.

— **Poskusite špeciálna vina v steklenicah slovite trvdke Gjuro Valjak,** Grajska klet v Mariboru. Dobiijo se po vseh hotelih, kavarnah in restavracijah širom naše domovine. 4378

Tečajji za strojepisje in stenografijo. Na zasebnem učilišču Legat v Mariboru začnejo novi tečajji za strojepisje in stenografijo dne 1. oktobra in trajajo štiri mesece. Vpisovanja in pojasnila v trgovini s pisalnimi stroji Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100. 5279 (8)

Primorske novice.

p Italijanska pesem kot prva točka vseh slovenskih prireditvev. Na goriški kvesturi so zadnji čas pri dovoljevanju slovenskih prireditvev uveljavili pogoj, da mora biti kot prva točka na programu igra v italijanskem jeziku. Ta pogoj je bil pa za zgolj slovensko govoreče fante in dekleta neizpolnjev, pa naj bi bila volja še tako dobra. Zato je kvestura popustila in je znižala svojo zahtevo na italijansko pesem, ki jo morajo kot prvo točko zapeti na vseh slovenskih prireditvah. Da bo vsak pošten Slovenec pri tem držal figo v žepu, Italijanom ni mar.

p **Nezaslišani napad na svobodo prepričanja.** »Goriška Stražac z dne 10. t. m. poroča: »Okrajni šolski nadzornik za goriško okolico gospod Rubbia je razposlal slovenskim učiteljem in učiteljicam okrajna osebno vabilo, naj se vpišejo v fašistovski sindikat. Postavil jim je rok do 10. septembra. Ta dan se mora vsak posebej osebno z lastnoročnim podpisom izjaviti, je-li mišl vstopiti med fašiste ali ne.« — Sramotnejšega nasilja nad brezbrabno narodno manjšino si ne moremo misliti in nižje politična morala kakega velikega naroda ne more pasti, nego je nizkost tega italijanskega početja proti vesti slovenskega učitelstva. Mussolinijeva Italija je zavrgla vsako pravičnost in vsa pravna načela tako v notranji, kakor v zunanji politiki. Danes slovenska manjšina pač nima sredstva, s katerim bi se proti temu nezaslišanemu kasuznjevanju vesti uprla, toda kakor sedaj bohotno rasto Mussolinijeva drevesa, tako je gotovo, da v nebo ne zrastejo. Dozdaj je pravica še vsikdar imela zadnjo besedo.

Štajerske novice.

š C. M. skupščino, ki se je vršila letos v Ptuj, je porabil ljubljanski radikalni dnevnik za napad na »klerikalce«, češ, da so agitrali proti njej. Pribijemo, da je to lažnivo in da so se je tudi pristai naše stranke udeležili, saj so bili tudi pred 15 leti v Ptuj od nemških demonstrantov opljuvani in tepeni. Da se je pa ni udeležilo okoliško ljudstvo, zato je pa vzrok C. M. družba sama, ki se je v taki obliki preživela in čaka moža, ki bi jo prouostojil v moderno prosvetno slovensko organizacijo. Če hočete skupen naslop vseh Slovencev v Ptuj, takih žurnalističnih budalosti vsaj o Ptuj ne smete pisati.

š Minister Trifković je obiskal tudi Ptuj. Ogledal si je ptujski grad.

š V Spuhlji pri Ptuj snuje g. Miha Brenčič, komisar ptujkega okrajnega zastopa, električno

kakih krajih živijo in po kako težavnih potih vršijo svojo službo.

Turista zanima na Jančem najbolj panorama, ki se mu nudi raz to visoko točko. Matija Valjavec je v svojih pesmih nekje zapisal tole preprosto kitico, morebiti je je zapisal prav na Jančem:

Hrib za hribom se dviguje,
gora gleda čez goro,
božjo moč mi oznanuje
vse, kar vidi krog oko.

Preobširno bi bilo opisovati velikanski razgled; za trenotnega potnika je tudi nemogoče, seznaniti se z vso okolico, zato naj zadostuje splošni utis. Misli si, da stojiš v središču kroga, čegar radij meri nad sto ki, lometrov. S tem bi bila prilično označena daljava, ki jo razmotriva oko s te višine na vse strani magnetične igle. Hrib ima namreč tako izolirano lego, da nobena druga gora v bližini ne zapira obzorja. Zato gora v bližini ne vidi ali da vsled prevelike utrujenosti rajši gleda v nahrbtnik kakor okoli sebe.

Z neprimerno manjšim trudom se doseže šestokrat veliko več. Jaz sem šel s tem namenom na Janče. Vivant sequentes!

strojno zadrugo. Pričakovati je, da dobimo v dveh do treh letih tudi na Ptujsko polje električni tok iz Fale. Našim Poljancem priporočamo, da ne zamudijo ugodne prilike in se pripravijo za izrabo električne moči v gospodarske svrhe.

š **Zadeva občinskega lovišča v Sv. Juriju ob Taboru.** Na kak način je dobil občinsko lovišče Sv. Jurij ob Taboru podžupan g. Plavšak po tako nizki ceni, bodo zvedeli njegovi soobčanji in javnost iz sodne razprave, ki se bo v kratkem vršila med g. Plavšakom in lovskim društvom »Jelenca« v Hrastniku pri sodišču na Vranskem. O natančnem poteku razprave bomo javnost obvestili.

š **Smrtna nesreča.** V pondeljek okrog 6. ure zvečer se je pri prevažanju sena v Mariboru pri »Treh ribnikih« ponesrečila 23letna Lizika Klemenčič iz Rošpaha pri Kamnici. Bila je takoj mrtva.

š **Zaplemba.** Mariborska carina je v pondeljek zvečer okoli 7. ure zaplenila nekemu Francu Erbos-u 3 zaboje, ki so vsebovali nad 100 kg cigaretnega papirja, ker se sumi, da je blago utihotapljeno.

š **Tatvine in vlomi.** Edmundu Skubicu v Celju je bilo ukradeno kolo znamke »Puch«, vredno 5400 K. — Na kolodvoru v Brežicah je bila iz vagona ukradena finančnemu pregledniku Francišku Tošu obleka in perilo v vrednosti 30.860 kron. — V Brezovi pri Zalcu je bila ukradena Josipu Vaslu obleka v vrednosti 14.100 kron.

Gospodarstvo. Padec marke in gospodarske posledice.

Posledic, ki sledijo padcu marke, nam nemški narodni gospodarji kar ne morejo naslikati v dosti žalostnih barvah. Skoro povsod na Nemškem so začeli računati v zlatu. Ni je vrste trgovine ali industrije, ki ne bi računala v zlatu; pa ne samo za to, kar se vsak dan producira in prodaja, temveč za vse, kar je v skladišču. Težki davki in vsled ruhrskega konflikta nastalo pomanjkanje premoga položaj še poostrijo; tako daleč gre vsa stvar, da so cene nemškega blaga poprečno že nad cenami na svetovnem trgu. Iz tega sledi zastoj kupčije z inozemstvom. Nemčija se bliža s hitrimi koraki oni točki, ko za njene industrijske izdelke ne bo nobenega kupeca več. Inozemstvo jih ne vzame, ker so dražji kakor pa izdelki drugih tekmujočih držav; doma je pa položaj vsak dan bolj žalosten in obupen. One plasti prebivalstva, ki pridejo v poštev kot konsumenti vedno dražjega blaga, ginejo čimdalje bolj; široki sloji prebivalstva so pa kot kupci že davno izločeni. Pri polni kupni moči so ostali samo oni krogi, ki so mogli izrabiti posebno konjunkturo, nastalo vsled padca marke; spretni industrijci, veletrgovci in pa devizni spekulantji. Čas je pa začel kositi tudi med njimi; če bo prodaja splošno zastala, ne bo cvetela nobena vrsta trgovine in industrije več. Zmeraj večje je število odpuščenih delavcev in nastavlencev, zmeraj bolj se množijo slučajni prenehanja obrata, in vendar je to šele začetek, katastrofa še pride. Tega silno resnega položaja ne more zakriti tudi hitro dviganje akcij na berlinski borzi. To ni nič drugega kakor paralela k padanju marke. Ze dolgo časa na Nemškem akcij ne računijo več po tem, koliko nesejo. Dobodki iz akcij so postali malenkostni, tako majhni, da se večkrat sploh ne splača vzeti dividende; bančni in drugi stroški, ki so z izplačanjem dividend v zvezi, so večkrat večji kakor pa dividende same. V poštev pride edino še stvarna vrednost nemških akcij. Motiti nas ne smejo milijarde, gledati moramo le na zlato protivrednost. Ta se že takoj na zunaj izraža zlasti pri onih akcijah, ki so v posebno tesni zvezi z inozemstvom, kakor na primer pri paroplovnih družbah. To vrvenje in dviganje na borzi splošno revščino vsaj malo zakrije in pomaga tudi v toliko, da omogoči marsikomu eksistenco vsaj še za nekaj časa. Kajti nihče ne more dvomiti, da je potom akcij doseženo na videz večje bogastvo samo prevara, ki resnico za silo zakrije. In če tudi res kdo faktično obogati, to splošne slike še prav nič ne spremeni. Nasprotno, prav to kopičenje bogastva v malo rokah rodi tem večjo ozlovoljenost, in tu notri je dosti nevarnih kali.

g **Večerni učni tečaj za slovensko stenografijo** otvori 5. oktobra na drž. trgovski šoli v Ljubljani nadupravitelj Rud. Binter, bivši učitelj stenografije na tukajšnji trgovski šoli. Prijave in informacije do 4. oktobra: Hrenova ulica 13/L od 3. do 5. ure popoldne.

g **Kr. direkcija šum v Ljubljani** prodaja okrog 2300 prni² bukovih drv, izdelanih in zloženih ob izvoznih cestah v Notranjem Bohinju. Pravilno kolekovane ponudbe z 10% vadijem je vložiti do 2. oktobra 1923 pri Direkciji šum v Ljubljani, Križanke.

g **Šadna razstava v Novem mestu.** Ker je letos veliko lepega sadja na Dolenjskem, ki bi se lahko prav lepo v denar spravilo, priredi podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo v Novem mestu v prostorih državne kmetijske šole na Grmu razstavo zimskega sadja, ki se bo vršila v dneh 29. in 30. septembra ter 1. oktobra t. l. Vabimo vse pridelovalce sadja na Dolenjskem, ki imajo lepo zimsko sadje (jabolka)

naprodaj, naj pošljejo najpozneje do 27. t. m. na naslov drž. kmet. šole na Grmu najmanj po 12 plodov od vsake vrste z navedbo imena in množine, ki je na razpolago. Najboljše je, da v vsakem kraju en vnet sadjerejec sadje od pridelovalcev nabere in pripelje ali franko odpošlje. Sadje mora biti v papir in drobno otavo dobro zavito, da se ne obtolče. Vabimo dalje vse kupece, da si razstavo ogledajo in se prepričajo, kako sadje in kje je na Dolenjskem mogoče kupiti. Vabimo končno tudi vse napredne kmetovalce in sadjarje, naj si razstavo ogledajo, da vidijo, katera vrsta sadja gre najbolj v denar in katere sadne vrste je treba najbolj gojiti.

g **Žitni trg.** Na novosadski produktni borzi notirajo žitu sledeče cene: pšenica 350 do 355 Din, ječmen 280 Din, oves 250 Din, koruza 345 Din, fižol 510 Din, pšenična moka št. 0 562.5 do 565 Din, št. 2 510 Din, št. 5 450 Din, otrobi 555 Din. — Tendence bolj čvrsta.

g **Cene žita na tujih tržiščih.** Avstrija: pšenica 3500 avstr. kron, ječmen 2150 aK, nova koruza 2300 aK, rž 2700 aK, oves 2200 aK. — Na Ogrskem: pšenica 93.000—94.000 ogrskih kron, rž 64.500—65.000 oK, ječmen za pivu 67.000 do 70.000 oK, oves do 62.000 oK, koruza do 700.000 ogr. kron, otrobi 41.000 oK. — Češkoslovaška: 155—170 čsl. kron, rž 108—115, ječmen 110—120, oves 92—95, koruza 120 čsl. kron za 100 kg pariteta Praga. — Bolgarija: Pšenica 350 levov.

g **Srebrn denar in papirnata marka v Nemčiji.** Nemška državna banka in državni nemški uradi kupujejo z 10. septembrom srebrn denar z 2.400.000kratno nominalno vrednostjo v papirnatih markah.

g **Stomilijonske novčаницe.** Nemčija bo dala v promet v najkrajšem času novčаницe po 100 milijonov mark.

g **Vrednost sovjetskega rublja.** Dne 14. t. m. so bili na petrogradski borzi tujim devizam in valutam sledeči tečajji: funt šterling 2800 milijonov sovjetskih rubljev, dolar 595 milijonov sovjetskih rubljev.

g **Gospodarske razmere Litve.** Litva se gospodarsko razvija in napredek se opazuje vespovsod. Tudi razstava v Kovnem kaže nasproti lanski lep gospodarski uspeh. Valuta je stabilizirana in z rezervami popolnoma krita. Izdali so 50 mil. litov (lit je desetina ameriškega dolarja) in finančni ter trgovinski minister ne dovolita daljšega natisa bankovcev. Litva je veliko izgubila v Ostmarki, ali pri svojem smotrenem delu si je od te izgube kmalu opomogla. Letin abo dobra. Iz Litve se izvaja: lan, laneno seme, sočivje, govedo, gosi, maslo, sir itd. Litvanje simpatizirajo s Čehi in radi naročajo pri njih številne industrijske izdelke, kakor: tkanine, steklene predmete, kovinaste izdelke, poljedelske stroje itd. itd. Da so zbog tega med Litavci in Čehoslovaki živahni trgovski stiki, je umevno samo ob sebi.

g **Zanimanje inozemstva za češke industrijske izdelke.** Angleške tvrdke povprašujejo po: steklenem bisernem nakitu, po kamnitih in glinastih izdelkih, volnenih rokavicah, moških in ženskih klobukih in tkaninah. — Avstrija išče: steklene izdelke in potrebščine za razsvetljava, kuhinjsko aluminijasto posodo, preproge, železne cevi, železne izdelke, razno zlatino, dišave, ščetarske izdelke, usnjeno blago, droge, papirnate izdelke, likerje in igrače. — Belgija kupuje: gospodarske stroje, železne izdelke, steklo, sukno in sladkor. — Bolgarska je kupec za: material za ozirotirne železnice, stekleno blago, calcium carbid posode za petroleje. — Egipt: železne postlje. — Finska: tkanine.

g **Rusko-angleško trgovinsko sodelovanje.** Iz Moskve poroča »Rostac«: Pred svojim odhodom z Ruskega je izjavil član angleške delegacije industrijalec Marschal zastopnikom časopisja, da je angleška delegacija industrijalec na Rusko zato prišla, da bi se informirala o zopetni ustanovitvi podjetij, s katerimi so bili v trgovskih stikih angleški industrijalci. Angleški industrijalci si ne prizadevajo, da bi dobili nadomestilo za razlašena podjetja, ker upajo, da jim njih sodelovanje v industrijskem sodelovanju ruskega naroda to nadomestilo nakloni. Glavni smoter rusko-angleškega sodelovanja bo predvsem obnovev izvoza sirovin in angleškega uvoza industrijskih izdelkov.

BORZA.

Zagreb, 19. septembra. Devize: Pešta 0.50—0.53, Berlin 0.00005, Italija (ček) 4.07—4.11, (izpl.) 4.14, London (ček) 422.50—423.50, 424.50—425.50, Newyork 92.50—93.50, Pariz 5.3550—5.4250, Praga 2.80—2.8150, Dunaj 0.130750—0.131750. — Valute: dolar 91.50—92.25.

Ljubljanske novice.

lj **Krajevna odbora SIS za Ljubljano,** šentpeterski in vodmatski okraj vabita na sestanek, ki bo v četrtek, dne 20. septembra ob 8. zvečer v šentpeterski prosveti, vse odbornike, zaupnike in somišljenike. Ker je zadeva važna in nujna, se prosí za polnoštevilno udeležbo.

lj **Krajevni odbor S. L. S. za šolski okraj** vabi na sestanek vse odbornike, zaupnike in somišljenike, ki bo v petek, dne 21. septembra ob pol 8. uri zvečer v posvetovalnici K. T. D. (Jugoslovenska tiskarna, I. nadstropje). — Ker je zadeva važna in nujna, prosim polnoštevilno udeležbo. Predsednik,

lj **Poljski akademiki v Ljubljani.** V pondeljek, dne 24. t. m. pride v Ljubljano pevski zbor akademikov v Krakovem ter priredi tu v veliki dvorani hotela Union pevski koncert, na katerem bo izvajal celo vrsto moških zborov in starejše in najnovjše poljske zborovske literature. Akademiki zbor priredi namreč turnejo ter obišče skoro vsa večja mesta v Jugoslaviji. Prepričani smo, da bo ljubljansko občinstvo simpatično pozdravilo poljske goste v svoji sredi ter številno obiskalo koncert, katerega prirede v pondeljek zvečer. Vstopnice bodo od sobote naprej v predprodaji v Matični knjigarni.

lj **Komercialni tečajji na trgovski akademiji** se prično 1. oktobra 1923; poučuje se: Knjigovodstvo I. in II. kurz, korespondenca, narodna ekonomija, trgovinstvo, trgovsko računstvo, trg. obrtno in menično pravo, davčni in carinski predpisi, dalje stenografija (slovenska in nemška) in strojepisje. Ako se priglasí zadostno število interesentov, se otvorijo tudi kurzi za francoščino I. in II. kurz, italijanščino I. in II. kurz in srbohrvaščino, event. tudi za angleščino. Vpisovanje se vrši dne 24., 25. in 26. septembra 1923 od 18. ure dalje na dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani, Kongresni trg 2, I. nadstropje.

lj **Občinska davščina na ponočni obisk gostiln in kavarn.** V javnosti kakor tudi v nekaterih ljubljanskih dnevnih se je že opetovano sprožilo vprašanje, kako se uporabljati pri mestni občini ljubljanski dohodek iz te davščine. Celo sumnja se je izrekla, da mestna občina te davščine ne uporablja v tisti namen, za katerega se je davščina uvedla. Na podlagi proračuna mestne občine za drugo polovico t. l. moremo ugotoviti, da znaša potrebščina za preskrbo revežev okroglo 1.000.000 dinarjev in za druge socialne potrebe okroglo 400.000 Din, skupaj torej samo za pol leta 1.400.000 Din. Omenjeno bodi zlasti, da stane preskrba mestnih revežev v zavetišču v Japljevi ulici za pol leta okroglo 450.000 Din. Po istem proračunu ugotavljamo, da utegne znašati donos iz davščine na ponočni obisk gostiln in kavarn in iz davščine na igre v gostilnah in kavarnah, včevši donos veselilnega davka, občinskih taks in glob 720.000 dinarjev, torej mora mestna občina najti sredstev, da pokrije presežek potrebščine v znesku 680.000 Din iz drugih virov. Na podlagi teh števil si vsakdo lahko sam napravi sodbo, upravlja li mestna občina donos te davščine pravilno ali ne. Čuje se tudi kritika glede preskrbe mestnih revežev v mestnem zavetišču v Japljevi ulici. Ze iz zgoraj navedene številke, tičeče se tega zavetišča, se lahko razvidi, da je njihova preskrba naravnost uzorna. Mestni reveži dobivajo v tem zavodu zadostno hrano in tako okusno, da bi jih smel marsikdo izven tega zavoda za tako hrano zavidati. Omenjeno bodi le, da dobivajo vsak dan brez izjeme, izvzemši postne dni, mesno juho. Vsaka druga trditev, naj prihaja od katere koli strani, je neresnična.

lj **Javna tombola Sportne zveze** je preložena na nedeljo 23. t. m. Tablice so še na razpolago ter opozarjamo občinstvo, da sega pridno po njih. Dobitki so krasni, ter bodo vsi nedvomno zadovoljni z njimi. Tablicam je cena 2.50 Din za komad ter se dobe v trafikah in v nekaterih trgovinah. Kupujte tablice v prosepah sporta!

lj **Policijska kronika.** Delavcu Ivanu Zajcu iz Ahaeljeve ceste št. 15 je bila ukradena listnica, v kateri je imel 1760 K denarja.

lj **Tatvina.** 50 kg rži in nekaj drugih stvari je bilo odvzetih dne 6. t. m. dvema delavcema, ko sta jih prinesla iz gozda v Rakovniško ulico. Komur so bile ukradene, naj se zglaší pri okrajnem sodišču v Ljubljani, soba št. 55. — Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. VI. dne 11. septembra 1923.

Socialni vestnik.

s **Spojevanje strokovnih organizacij.** V Nemčiji vedno bolj napreduje spojevanje strokovnih organizacij. To je pač posledica koncentracijskih tendenc v kapitalističnem gospodarstvu. Koncentracijski procesi se pojavljajo v treh smereh: 1. Po načelu koncentracije, po kojem spadajo vsi obrati brez ozira na produkcijsko vrsto k isti organizaciji, ki se torej združujejo po principu obratne uprave ali po podjetniku, n. pr. železnice, Stinnesov koncern, v kojem se nahajajo papirne tvornice, rudokopi, strojne tovarne, časnikarska podjetja; 2. po horizontalni združitvi, torej združenje vseh obratov, ki spadajo skupaj po produkcijskem procesu in imovinah kakor kovinska, lesna, konsumna industrija; 3. po vertikalni združitvi, ki začenja z imovino in konča s trgovino ter združuje vse, kar sodeluje od surovine do končnega produkta, ki pride v trgovino n. pr. stavbena zveza, pri koji ne pridejo v poštev samo stavbena podjetja, ampak tudi opekarne, cementne tovarne itd. Po teh vidikih so se začele v Nemčiji združevati tudi strokovne organizacije.

s **Ureditvev delovnega časa v Italiji.** Izšel je pravilnik k odloku o ureditvi delovnega časa. Načelno velja 8 urni delavnik za vsa podjetja. Izvzete so osebe, ki opravljajo domača dela, voditelji podjetij, posadke na uradnih ladih in

čuvaji; ravnotako ne velja ta zakon za delo, ki ne traja zdržema. 8-urni delavnik smejo v nujnem delu podaljšati sezonske industrije, trajno obratujoča podjetja pa le največ tekem treh mesecev, a morajo potem podaljšanje uravnati tako, da povprečni delovni dan v letu ne bo daljši od 8 ur. Podaljšanje 8-urnega delavnika morajo skleniti delavske organizacije in svoj sklep predložiti obrtnemu nadzorstvu v potrditev. V kmetijskih obratih 8-urni delavnik ne velja za pastirje in posle, ampak le za začasno najete delavce, ki delajo proti plačilu. V delovni čas se ne šteje ne pot na polje ne čas oddiha kakor tudi ne čas, ki ga rabi delavec za klepanje kose. Pogodbe in spori se predlagajo pokrajinskim odborom za poravnave.

s Delavska banka železničarjev. Ameriško železničarstvo je na konvenciji železničarske bratovščine v Baltimore sklenilo, ustanoviti delavsko banko železničarjev. Sklenjeno je, da se takoj zbere en milijon dolarjev osnovne glavnice. Tako delajo delavske strokovne organizacije drugod, da se gospodarsko osamosvajajo.

s Zamorci in delavske razmere v Ameriki. Zadnje čase so začeli zamorci trumoma zapuščati delo na plantažah in prihajati iskati dela v Cleveland. Posledica je ta, da nastaja v južnih državah na plantažah občutno pomanjkanje delavcev, dočim pritiska zamorski delavski naval v Cleveland na tamkajšnje delavske razmere. Clevelandška delavska federacija je imenovala poseben odbor, ki naj proučuje vprašanje zamorskega naseljevanja v Clevelandu. Gotovo je, da beže zamorci s plantaž vsled slabe plače in nečloveškega postopanja, dočim jih vabi na sever boljše plača in v obče boljši pogoji. Delajo pri zidarjih, parobrodskih družbah in v tovarnah. Clevelandski delavski voditelji si hočejo prizadevati, da zamorske delavce organizirajo in obenem skrbeti, da se ne izcimijo kaki plemenski poboji.

s Delavske razmere v Argentini. Nek Avstrijec, ki je šel za kruhom v Argentino, pripoveduje v graški »Tagespost« o tamkajšnjih delavskih razmerah. Delovni čas traja od solnčnega vzhoda do solnčnega zahoda. Mezda se izplačuje zelo neredno, delavci morajo čakati nanjo 14 dni do dva meseca. Kdor preti s stavko, ga podjetnik s pomočjo policije iztira iz podjetja. Vsled velikega števila izseljencev, ki sprejmejo vsako delo pod vsakimi pogoji, so delavske razmere skrajno slabe. Mnogi bi bili srečni, ako bi si mogli toliko prislužiti, da bi se vrnili domov.

Prosveta.

pr Umetniške razglednice naših velemož. Umetniško založništvo »Ažbe« v Mariboru je izdalo prvo serijo (12 razglednic) jugoslovenskih zaslužnih mož. V prvi seriji se nahajajo sledeči: Anton Aškerc, Ivan Cankar, Ljudevit Gaj, Simon Gregorčič, Vuk št. Karadžič, Ivan Mazuranič, Petar Petrovič Njegoš, Nikola Pašić, Radomir Putnik, J. J. Strossmayer, August Senoa in dr. Ivan Tavčar. Reprodukcije so izredno dobro

uspelo. Prodajajo se v vseh knjigarnah in papirnicah. Ena serija stane v mali razprodaji 12 Din in posamezni komad 1 Din. Naročila sprejema izključno le umetniško založništvo »Ažbe« poštini predal šte. 11 v Mariboru.

pr Zgodovinske anekdote. II. zvezek. Zbral dr. Vinko Šarabon. 1923. Založila Jugoslovenska knjigarna v Ljubljani. Cena 16 dinarjev. — Anekdote so krasne dogodbinice, ki so se v resnici zgodile, ali pa, ki naj bi se bile dogodile. Vsaka anekdota naj ima poanto, zamisek, nauk, duhovitost. Drugi narodi imajo cele zbirke anekdot, ki so točno opredeljene na čas, na posamezne stanoje, kraje itd. Dr. Šarabon je začel tozadevno pri nas šele orati ledino in priobčeval je v Mentorju nekaj poučnih in zabavnih prigodbic. Z drugim zvezkom svojih zgodovinskih anekdot, ki so izšle razmeroma jako hitro za prvim zvezkom, nam je dal knjižico, ki čmerne razvedri, vesele napravi razposajene, žalostne spravi v dobro voljo, ljubiteljem zgodovine da nove zgodovinske hrane, antuzijastom gledališč nudi pogled za kulise, glasbenikom odpre pedale muzikalne veselosti, skratka vsakdo pride na svoj račun. Anekdote so vestno prebrane in prerešene in kar nam nudi pisatelj, niso vsakdanje šale, ampak dobro premišljene dogodivščine, ki so v celoti usmerjene v poučno smer. In to je, da je v Šarabonovi zbirki posebna vrednost. Dijak bo lahko črpal marsikaj koristnega iz njih, učitelj bo s temi anekdotami počivil pouk, vsakdo, prav vsakdo, bo imel korist od njih. Za razvrstitve kot: dobro srce, domišljavost, hladnokrvnost, nagajivost, točnost, odkritosrčnost, ponos, prebrisanost, skopost, prisotnost duha itd. nam kaže bogastvo duha in mnogovrstnost in vsestranost obdelane snovi. Knjižica bo v sedanjih resnih, težkih, solza in trpljenja polnih časih našla v zadnjo gorsko vas in nam nudila marsikatero prav veselo urico prijetnega odpočitka in vesele zabave.

Cerkveni vestnik.

c Za misijonstvo v Rusiji. Na Dunaju se je pred časom ustanovil odbor, ki je prevzel nalogo, da še tekem letošnje jeseni otvori na Dunaju misijonsko semenišče, v katerem se bodo izobraževali misijonarji za Rusijo. Odbor z enakimi nameni se je sedaj ustanovil tudi v Švici. Pot bodočim misijonarjem naj pripravijo brošure, ki se v velikem številu razširjajo med Rusi in Ukrajinci.

c Japonska. Povodom strašne potresne nesreče je papež japonski cesarski rodbini in vladi potom svojega apost. delegata v Tokiju izrazil svoje iskreno sožalje. — V tokijski okolici se je pred nekaj tedni prvič vršila procesija sv. Rešnjega Telesa, katere se je udeležilo 3000 oseb. Največjega nasprotnika zakonskega načrta, da Japonska ustanovi stalno poslaništvo pri sv. stolici v Rimu, — grofa Otanija je prireditev tako ganila, da je sklenil katolištvo dalje proučevati. V ta namen je poslal na študijsko potovanje v Rim učenega bonca Matsulara. Sicer je pa japonsko zunanje ministrstvo v proračun za prihodnje leto znova postavilo voto za ustanovitev poslaništva pri sv. stolici.

Dijaški vestnik.

d Semič. »Semiška dijaška zveza«, organizacija dijakov semiške fare v počitnicah, je letošnje počitnice živahno delovala. Rednih članov SDZ je 19. Iz društvenega zapisa je razvidno, da je bilo v teh počitnicah 7 sestankov in občni zbor, ki so bili prav živahni in dobro obiskani. Na sestankih so bili govori, referati in obravnavanje tekočih zadev. Vsi člani so se udeležili orlovske prireditve v Črnomlju, ter samo ob sebi umevno tudi katoliškega shoda. Priredili so skupen daljši in več manjših zletov. Najlepši pa je bil zaključek počitniškega dela 9. septembra, ko so priredili v društvenem domu dve igri, ki sta prav dobro spadli in ljudem splošno ugajali. Dobiček je namenjen za knjižnico semiškega prosvetnega društva in za akademsko menzo v Ljubljani.

Orlovski vestnik.

Savinjsko orlovske okrožje. V nedeljo 23. t. m. se vrši okrožni občni zbor v St. Pavlu pri Prebčdu v društvenem domu ob 1. uri popoldne. Na občnem zboru poda važna poročila tudi zastopnik O. P. Vsak odsek mora poslati svoje zastopnike pravočasno. Bog živi!

Turistika in sport.

Motoklub »Slovenija«. Vsled uktunjenja prepoved, naprošajo se člani, ki se mislijo udeležiti dirke srbskega A. K. v Belgradu, da se zanesljivo udeležijo sestanka v petek 21. t. m. ob 8.15 uri v hotelu Union »Rožice«. — Predsednik.

Šah.

Živo šahovsko igro je priredil v nedeljo, dne 16. t. m. šahovski klub »Mladinski« v Mladinskem domu na Kodeljevem. Kmalu po 4. uri so ob zvokih godbe nastopile žive šahovske figure, najprej bele, za temi črne in se pravilno razvrstile na veliki šahovski deščici s približno 60 cm² polji. Oba kralja sta bila dostojanstveno opremljena in nič manj sijajne niso bile njih kraljice. Ostale figure so bile simbolično opremljene: Stolpi v belih, ozir. črnih trikot-oblačilih — dolgimi plašči ter stolpu enakimi pokrivali. Skakači v jahalnih oblekah z dolgimi palicami na katerih so bile velike konjske glave (Steckenpferd). Tekači v nekakih športnih oblačilih z malimi sukničji; spominjajo na stare olimpijske igre. Beli kmetje v belih oblekah (v rdečih srajcah) z črnimi lasuljami. Fanfara je naznanila pričetek žive šahovske igre. Oba sodelujoča igralca sta igrala pri mali šahovski deščici partijo ter naznanjala izvršene poteze voditelju žive šahovske igre, ki je glasno označil vsako potezo. Vsi igralci brez izjeme žive šahovske igre, ki so predstavljali figure, so svojo nalogo izvršili brez najmanjše hibe, točno in s primerno eleganco. Igrala se je ena najzanimivejših remis-partij. — O prireditvi žive šahovske igre, katera je bila prva v Jugoslaviji, se moramo v splošnem pohvalno izraziti. Boljšega uspeha prvega živega šahovskega igranja pri nas si nismo mogli niti predstavljati ali

pričakovati. Razume se, da bi se dalo v mnogih ozirih tudi dosti bolje predstaviti, ali to v resnici maloštevilni nedostaki pokazali, da se šele sedaj pri uprizoritvi, kar pa prirediteljem nikakor ne moremo zameriti. Pripravljeni smo, da je imel šahovski klub »Mladinski« trdno voljo, predočiti nam živo šahovsko igro v veliko lepši obliki nego je to mogel sredstvi, ki jih je imel na razpolago izvršiti dobro in trdno voljo vseh članov mladega in agilnega šahovskega kluba »Mladinski« smo čutili, uvideli in moramo mu priznati le največje priznanje. Skoro neverjetno, da je eden najmlajših šahovskih klubov pri nas izpeljal tako zanimivo nalogo z živim šahom in si tem pridobil sloves med vsemi slovenskimi šahovskimi klubi. Novim prirediteljem živega šaha bo ta uprizoritev služila za dobro šolo zglede, ker pri nas smo poznali do sedaj o živem šahu samo teorijo. Prireditve bi se morala vršiti na prostornem igrišču Mladinskega doma; deževno vreme zadnjih dni je oviralo tozadevne priprave, vsled česar so prireditelji zadnji dan v naglici pripravili šahovsko polje seveda v mnogo manjši obliki, v dvorani. Vendar je bila cela prireditev tudi v dvorani zelo ljubka in posetniki ter prijatelji šaha, kateri so popolnoma napolnili dvorano, so priredili mladim živim šahovskim figuram, igralcem in prirediteljem mnogo živahnih ovacij. Lep koncertni komadi godbe Mladinskega doma in izpopolnili krasno uspelo šahovsko prireditev v dvorani je bilo opažati ves čas med gledalci veselo in živahno razpoloženje; mnogim se je porodila simpatija do prelepe šahovske igre. — Prireditelje in sodelovalce je pozdravil najprej ravnatelj Mladinskega doma g. Kovar in občinski svetnik g. Pirc, kateri je v lepi besedah povedal zlasti šahovski mladini, da je idealna šahovska igra simbol našega življenja. — ar.

Meteorološko poročilo
Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Relativna vlažnost v %	Nebo, vetrovi	Padačina v mm
18. 9. 21 h	734.0	17.6	1.2	d. obl.	—
19. 9. 7 h	735.3	17.1	1.0	obl. j. z.	—
19. 9. 14 h	734.9	18.5	0.6	v. jas. j. z.	—

»Gospodarska Zveza«
V LJUBLJANI ima na zalogi **PRIMA**
ameriško maslo
(«SWIFT») v sodčkih po 50 kg po NAJVIŠJI CENI.
Nadalje KUPUJE po NAJVIŠJI CENI
FIZOL vseh vrst.

Več čevljarskih pomočnikov
za boljše delo, SPREJME
čevljarna »Adria« Celje.

Pekov. vajenca iz poštene hiše sprejme Pekar-
na ŠVIGELJ, BOROVNICA. 5936

2 dijaka sprejemem na stanovanje in hrano. Cena 3000 K za osobo. — Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod šte. 5942.

VAJENCA za tapetniško obrt, poštenih staršev, SPREJMEM takoj. — Dragotin PUC, tapet. mojster, Kolodvorska ul. 18, Ljubljana.

Iščem SOBO
s popolno oskrbo in postrežbo za starejšo gospo, pri dobri družini, proti dobremu plačilu. — Ponudbe na pisarno DR. ADLEŠIČA, Sodna ulica 15. 5947

Prvovrstna konterska moč
(vodja pisarne) vešč več jezikov (tudi cirilice), knjigovodstva, stenografije, strojepisja, dober korespondent in organizator išče primerne mesto. — Ponudbe sprejema uprava lista pod šte. 5840.

Zlatarski pomočnik
le prvovrstna moč, dobi takoj mesto proti dobri plači. — LUD. ČERNE, zlatar-juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica 3.

SOBO mebirano ali prazno z električno razsvetljavo v sredini mesta, v slučaju potrebe tudi kuhinjo, ODDAM takoj ali s 1. oktobrom. — Ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« pod »Takoj ali s 1. oktobrom«. 5874

Jerhovino vzamem v stroj kot star strokovnjak: gamse, srne, kozle in kozje kože, rumeno, naravno ali barvano, po zahtevi. Strojim tudi krzno lisice, kune, vse vrste mačke itd., solidno, brzo in po prim. cen. — Matija Brenčič, Vrhnika šte. 182, nasproti gostilne Oblak. 5932

Kupim hišo ali vilo
v Ljubljani, s prostim stanovanjem. Cena 1.000.000—1.500.000 K. Posredovalci izključeni. — Pismene ponudbe na: J. JELIČIČ, Ljubljana, Stara pot 1. 5944

Gorenjski krompir
na vagone, lep, prebran, kilogram po **DIN 1.10**
franko nakladalna postaja. — Naslov v upravi »Slovenca« pod šte. 5933.

Pozor! Ugodna prilika. Naprodaj lepa **stavb. parcela** po ugodni ceni, Podsmreko ob tržaški cesti, obstoječa iz travnika in njive. — Več se poizve: Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 8, v trafiki. 5935

Majhno hišo v Ljubljani ali okolici, KUPIM. — Ponudbe z navedbo cene na upravo lista pod šifro: »MAJHNA HIŠA«. 5937

Radl selitve ceno prodam kompl. urejeno ULIČNO PISARNO z vpeljanim telefonom. Naslov pove uprava »Slovenca« pod šte. 5980.

Puch-motor
2½ HP in pomožni MOTORJI različnih znamk po nizki ceni naprodaj. — »TRIBUNA«, F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta šte. 4. 5845

PRODAM novo, še ne nošeno, črno moško zimsko obleko in SUKNJO. Naslov v upr. pod št. 5943

Hupfeld-fonola, nad 40 umet. PRODAJ. Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 10, III. nadst. — Na ogled vsak dan od pol 2. do pol 4. popoldne. 5939

Otroški vozički
po znižani tovarniški ceni v veliki izbiri vsakovrstnih modelov. TRIBUNA, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 5838

VEČERNI komercialni tečaj:
za bančno in splošno trgovsko knjigovodstvo v prostorih »Glasbene matice«. Otvori prof. dr. Sič, dne 1. oktobra. Prijave in informacije: Prof. F. SIČ, Grdaška ulica 18/I od 15. sept. dalje od 3. ure popoldne. 57

Otroški vozički
več vrst, DVOKOLESA, največji MOTORČKI amerik. tipa »Evans«, »Ornette«, »Motorette«, »Omega«, D. K. — Zaloga pneumatike in delov po nižji ceni. Vsa popravila, emailiranje poniklanje. — »TRIBUNA«, F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta šte. 4.

Poravnajte naročnino

Zadružna Gospodarska banka d. d.
Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 10
(v lastni palači vis à vis hotela »Union«). Telefon št. 57 in 470.
Račun pošto-tekovnega urada za Slovenijo šte. 11.945, v Zagrebu šte. 39.080.
Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK. Ekspozitura: BLED.
Interesna skupnost: Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.
Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najboljše tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.
Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.